

عنوان مقاله:

بوطیقای فضا در غزلیهای روایی عطار

محل انتشار:

دو فصلنامه ادب فارسی، دوره 6، شماره 1 (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسنده:

الهام سیدان - استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه اصفهان

خلاصه مقاله:

عطار از نخستین شاعرانی است که به صورت جدی در غزل روایتپردازی کرده است. طرح روایت در این دسته از غزلیات تنها وجه یا قالب ادبی نیست، بلکه ساختاری معرفتشناختی دارد. عطار در طرح این روایتها و پیشبرد فرآیند معناسازی در آن، به نحو موثری از فضای دلالتی حاکم بر اشعار بهره میبرد. در این غزلیات فضا عنصر پسزمینهای ساده محسوب نمیشود؛ بلکه بر کل روایت سایه افکنده است. بررسی غزلروایتیهای عطار نشان میدهد فضای حاکم بر آنها ارتباط مستقیمی با ادراک و احساس شخصیتها دارد و براین اساس شکلگیری فضا مرحله‌ای را طی می‌کند. تمرکز بر دگرگونی، بارزترین ویژگی فضا در این نوع غزلهاست که به بسط فضا میانجامد. علاوه بر این، فضا در این اشعار ابعاد مختلفی دارد که در این پژوهش با ارائه طرحی به سه جنبه تقسیم میشود: ۱- اجتماعی، ۲- فردی، ۳- نمادین. هرکدام از این فضاها در تعامل با فضای دیگر قرار دارد و به این ترتیب در فضایی واحد و منسجم با هم متحد میشوند. نظر به گوناگونی ابعاد فضا در غزلیهای روایی عطار و نبود الگویی کارآمد برای بررسی روایتیهای مشابه، مقاله حاضر بر آن است که ضمن بررسی و تحلیل فضای اشعار، بنیانهای معرفتشناختی آن را واکاوی و الگویی برای تحلیل فضا در این دسته از اشعار ارائه کند.

کلمات کلیدی:

عطار، غزل روایی، فضای اجتماعی، فضای شخصی، فضای نمادین

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1200188>

